

פלאי התורה

◆ הפלאות המדהימות ביותר מכל פלאי תבל ◆

בס"ד | גליון פ"ח | פרשת ואתחנן (נחמו) | חודש א'ני ב'עליה | ת'הא ש'נת פ'לאות ב'תורה |

◆ נושא השבוע

חידות נפלאות
בהלכות "קריאת שמע"
[חלק א']

◆ הקשר לפרשה

החידות ושאר מדורי הגליון בעניני 'קריאת שמע' (ח"א), לאור מש"כ בפרשתינו פרשת "קריאת שמע". ונביא כאן דבר חיזוק נפלא מהספה"ק שם משמואל (פרשת ויגש, שנת תרע"ה) עה"פ ויפול על צואריו ויבך. וברש"י שם, אבל יעקב לא נפל על צווארי יוסף ולא נשקו, ואמרו רבותינו שהיה קורא את שמע. וכתב השם משמואל - שבוה שקרא יעקב אז קר"ש פתח פתח לכל ישראל שיהא ביכולתם לקרוא ק"ש בגלות, ואלמלא זה, היה כוח הגלות בתוקף עד כדי כך - שלא היה ביכולתו של אדם לצמצם מחשבתו לק"ש, וכמו שאמר זקינו הרה"ק הח"י הרי"ם זצ"ל - שמלחמת גוג ומוגוג היא, שמאוד מאד יהיה קשה לאיש לצמצם מחשבתו לומר 'שמע ישראל', 'על"ק.

פלאי הפרשה והמועדים

חידות נפלאות בעניני הפרשה והמועדים

חידוד א'

איך יתכן, אדם קורא "קריאת שמע של שחרית" בזמן מסויים", אם עושה כן פעם אחת בחודש - יצא ידי חובתו, ואם עושה כן בקביעות - לא יצא ידי חובתו ?

תשובה: נפסק בשו"ע (או"ח סימן נ"ח סעיף א') - דזמן קריאת שמע של שחרית 'משיראה את חבירו הרגיל אצלו ברחוק ארבע אמות וכיכריו'. עוד נפסק בשו"ע (שם סעיף ד') - אם קראה 'משעלה עמוד השחר' אף על פי שלא היה אנוס, יצא 'בדיעבד'. וכתב המשנה ברורה (שם ס"ק י"ט) הטעם - דכיון שמקצת אנשים קמים בעלות השחר קרינן ביה 'יבוקומך', ובדיעבד העמידוהו על דין תורה דיוצא ידי חובת המצוה מעלות השחר, אך מוסיף בשם הב"ח והאליה רבה והמגן גבורים - שזה דוקא אם עושה כן באקראי בעלמא, דהיינו פעם אחת בחודש, אבל אם הוא רגיל לעשות כן, אמרו חכמים שאפילו בדיעבד לא יצא ידי"ח וצריך לחזור ולקרואה. מיהו אם שעת הדחק הוא - אפילו רגיל הרבה בזה, מותר, דמאי הוה ליה למעבד.

חידוד ב'

איך יתכן, דאם אירע לאדם 'אוונס' בקריאת שמע דינו חמור יותר מאשר אם 'לא אירע לו אוונס' "לחלק מהפוסקים" ?

תשובה: כתב הרמ"א (או"ח סימן ס"ה סעיף א') - וי"א דאם אדם הפסיק בשתיקה בקריאת שמע בשיעור של 'כדי לגמור את כולה' "מחמת אוונס" צריך לחזור לראש, והכי נהוג. ולפי שיטת הרמ"א - אם הפסיק "במזיד" באמצע קרי"ש בשיעור 'כדי לגמור את כולה', אינו חוזר, כיון שאם רוצה היה יכול להמשיך אז בקרי"ש, משא"כ אם אירע לו אוונס, שהיה מוכרח להפסיק באמצע קריאת שמע מחמת האונס, הרי זה נחשב להפסק, כיון שלא יכל אז לקרוא קרי"ש (משנ"ב שם סק"ב). והשו"ע שם סובר - דבכל אופן יצא.

הודעה חשובה ומשמחת

לתושבי הצפון, ולמארגני ישיבת בין הזמנים וקעמפים, ומקומות נופש על טהרת הקודש בצפון - בפרשת עקב. ניתן להזמין מבחר מצגות וזיצים והרצאות מרתקים במחיר מיוחד. כל הקודם זוכה !!! הצטרפו לישיבות והקעמפים - כוכב מיעקב מטשעבין | בעלזא | קארלין | אמשינוב | דרכי יושר - שנהנו בשבוע האחרון ממבחר המצגות הסוערות, הזיצים וההרצאות המרתקות מבית "פלאי התורה". אם אתם מחפשים פעילות על רמה שיעניק לצבור 'חוויה גדולה' - ושיזכר לזמן רב בס"ד, בחרו בפעילות של מכוננו. להזמנות בצפון במחיר המיוחד לפרשת עקב, ובשאר חלקי הארץ בכל ימי בין הזמנים: ניתן לפנות - 0527156981

חידוד ג'

איך יתכן, אדם קרא קריאת שמע של שחרית בשעה מסוימת, והוא מחויב ללמוד מיד לאחר התפילה, אבל אם היה ממתין עוד דקה וקורא אז קריאת שמע, לא היה מחויב ללמוד מיד לאחר התפילה (חידוד נפלא זה מהבה"ח משולם לייב שנקר נ"י,ן, אשדוד, מבחירי ישיבת בעלזא בבית חלקיה) ?

תשובה: מדובר באופן שאותו אדם לא בירך 'ברכת התורה' קודם התפילה, דנפסק בשו"ע (או"ח סימן מ"ז סעיף ז') - דיוצא ידי חובתו בברכת 'אהבה רבה' בתנאי שלמד מיד לאחר התפילה ללא הפסק. ובשו"ע (שם ס"ח) נסתפק - אם קריאת שמע שאומרים לאחר ברכת אהבה רבה נחשב כלימוד או לא. והאליה רבא והגר"א שם - פוסקים בפשיטות דאין זה נחשב כלימוד כיון דאינו אומרו לשם לימוד, וממילא צריך הוא ללמוד לאחר התפילה. ומ"מ כתב המשנ"ב (שם ס"ק י"ז) - דאם קרא קרי"ש לאחר זמן קרי"ש דהוי כקורא בתורה, אפשר דלכו"ע זה נחשב כלימוד ויוצא בברכת אהבה רבה. וכעת יש לנו פתרון לחידה הנפלאה, דמייירי שקרא קרי"ש דקה אחת לפני סוף זמן קרי"ש, ולכן צריך הוא ללמוד מיד לאחר התפילה, אבל אם היה ממתין דקה לא היה צריך ללמוד מיד לאחר התפילה, כי אז היה יוצא ידי"ח לימוד בקרי"ש.

פלאות הקוראים חידות נפלאות מהקוראים החשובים

חידוד נפלא מהרה"ג ר' שמחה דויד שליט"א - אלעד

איך יתכן שני אנשים נדרו סכום לצדקה בעת צרה, והם יכולים לצאת ידי חובת הנדר בלי להוציא אפילו פרוטה אחת מכיסם וללא שום התרת נדר ?

תשובה: בשו"ת תורה לשמה (סימן רכ"ו) נשאל - על דבר שני אנשים שהיו בצרה וכל אחד מהם נדר ליתן סך ממון לצדקה, ועתה שניהם עניים ואין לאל ידם ליתן הנדר שנדרו. והשיב - דמאחר שעתה שניהם עניים, יש להם תקנה לקיים נדרם זה עם זה, והוא שיבא חברים ראובן וילווה לאחד מהם כנגד הסך של הנדר, וזה יתן הסך הזה לחבירו הנודר השני בתורת צדקה לקיים נדרו, ואחר כך יחזור הנודר השני ויתן הסך שבידו לחבירו הנודר בתורת צדקה לקיים נדרו, ואחר כך יקח ראובן המלוה את הסך הזה לפרעון חובו, והרי קיימו שניהם את נדרם, ועיין שם שלמד דין זה מהמשנה בניזר (דף י"א:).

"מפיהם ומפי כתבם"

ממה שהעידו בעל פה ובכתב מנהלי מוסדות ומארגני קעמפים על הדרשות | תוכניות | מצגות | זיצים | שבתות - מבית 'פלאי התורה' כל הציבור ישב ארוחק, הצמחנת לכה"כ מואר ארתק שהוציא את הכחוריק האכזבתיים אכלתיק. שאעתי אכל הצוות את התלבויות הנלכהבות וכן אהבמוריק, כולטק ה"ט"ט להודות על התוכנית שפצק ראשונה נחשפו אליה. וכן כל האסריות באצא, השיריק, הסיפוריק. וכאובן האצטת הנפלאה, כאה הציבור היה ארוחק כאטן לא קל ככלל, וכל מיידה אחדש ריתקה את הקהל. זה אוסיף האון חשקת התורה, האתאר, הרצון לקבלת תשובה וה'אב' עשהיתן אסביה. אומאיות 38צואה כלה"ט"ט לכווריק... (אנתון אכתבו על הרה"ג ר' יעקב סעל ע"ה"ט"ט, א"ע הישית קארלין ק"ס. 'ט' אב תשפ"ה).

עדותו של איש צבא ההונגרי על סוד ההצלתם של אנשי הצבא היהודים

התלמיד נרעד, בעתו אחזה בו. הוא ביקש מהשוודד בקשה אחרונה לפני מותו - אנא המתן כמה רגעים שאוכל לקרוא 'קריאת שמע' לפני שתצא נשמת. השוודד הסכים ונתן לו רבע שעה לתפילה. אז ריכז התלמיד את כל חושיו, מחשבותיו ורגשותיו לקריאת שמע האחרונה בחייו. הוא עצם את עיניו, והתכווין למסור את נפשו, כפשוטו, והגה את תיבות קריאת שמע ברמת ובכוונה עצומה. כאשר סיים תיבת 'אחד', פקח את עיניו, והנה הרוצח איננו, נעלם! נסער ונרגש עזב את היער ופנה מיד לביתו של רבו - רבי יהודה אסאד - לספר לו על הניסים ועל הנפלאות שאירעו עמו, רבי, שאל אחר כך כשדמעות נוצצות בעיניו, על מה ולמה הייתי צריך לעבור נסיון נורא כזה? שאל אותו הרבי - האם אי פעם קראת קריאת שמע בכוונה שכזו? לא, השיב התלמיד במבוכה, אמר לו הרבי: מן השמים רצו ללמד אותך כיצד צריך לקרוא קריאת שמע. תמיד עליך לחשוב כאילו זהו הקריאה האחרונה שאתה קורא בחיך. וכתב הטור (או"ח סימן ס"א, סעיף א') בשם רב עמרם - לשוויה איניש לקריאת שמע בכל זמן דקרי ליה "כפטרומא חדשה" (=כתב ציווי המלך על בני מדינתו), ויחשוב בלבו - אילו מלך בשר ודם שולח פרוטגמא חדשה, בודאי היו כל בני המדינה קוראים אותה באימה ויראה ברמת וזיע. קל וחומר לקריאת שהוא פרוטגמא של מ"מיה הקב"ה שחייב כל אחד לקרותה באימה ויראה וברמת וזיע. והפרישה שם כתב דלהכי המשילו את ק"ש לפטרומא - לומר לך שלא תקרא קריאת שמע בחטיפה ובמרוצה ובערבוב הדברים, אלא במתון מלה במלה ובהפסק בין דבר לדבר, כאדם הקורא ציווי המלך, שקורא כל ציווי בפני עצמו להבינו על תכונתו, כך יקרא ק"ש, כל ציווי ועונש הנזכר בו, ישים אל לבו להבינו כי הוא ציווי הגדול ברוך הוא (הובא במשני"ב שם סק"ד).

בספר הנפלא במשנת רש"י עה"ת פרשת שופטים, מובא סיפור נפלא מספר כרם הצבי - סיפר הג"ר צבי פרבר זצ"ל, אב"ד לונדון, ראיתי בכתב "העת הלאנדאני" מיום י"ט תמוז שנת תרע"ו העתקה ממכתב עת האונגרי "פעסטי הירלאפ", ששם נדפס מכתב מאיש צבא אונגארי על שדה המלחמה הכותב לבני ביתו כדברים האלה: בטובך לבקש פני השכן היהודי שלנו 'חיים' לפתור לך המילות "שמע ישראל" - כי בשעה שכדורי משחית עפים על ראשינו ואנשי הצבא נופלים כשיבילים אחר הקצירה, אז יתחילו אנשי הצבא היהודים לצעוק "שמע ישראל" וניצולים ממות לחיים, בשעה שחברייהם שאינם יהודים נהרגים, ותיכף שיפתור לך השכן חיים - תיבות אלו, תודיענו, וכשיבוא איהו סכנת מות יצילו חיי (העתיקו אות באות מכתב העת הנ"ל). ובה מפרש הכתוב - שומר ישראל שמור שארית ישראל, ואל יאבד ישראל האומרים 'שמע ישראל'. וזה כדברי רש"י בפרשת שופטים (כ', ב"ג-ג) עה"פ והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן ודבר אל העם. ואמר אליהם שמע ישראל אתם קריבם היום למלחמה וגו'. וברש"י שם, שמע ישראל - אפילו אין בכם זכות אלא 'קריאת שמע' בלבד כדאי אתם שיושיע אתכם, והמקור לזה במסכת סוטה (דף מ"ב).

ובספר תספר עה"ת בפרה"ש מביא עוד סיפור נפלא בעיני הכח של קריאת שמע - אחד מתלמידי של הגה"ק רבי יהודה אסאד זצ"ל נסע פעם לעיר רחוקה לצורך עסקיו, ובדרך עבר באיזה יער. לקראת חשיכה הזדרו התלמיד ככל יכלתו לצאת מהיער בטרם יחשיך, אולם כאשר החלה עלטה להשתרר ובתי העיר נראו מרוחק, עצרו לפתע שוודד בצרחות מקפאות דם. הוא אזק את היהודי בחבלים, נטל את רכשו ונופץ בחניתו, ומתכוין לרצחו נפש.

איהו ברכה בירך השפ"א את בנו לפני חופתו, ומה אמר הח"ח לאחר פטירת בנו

ניגש חסיד ישיש אל השפת אמת ואמר לו כי נוהגים שאבי החתן מברך את החתן לפני חופתו, אז ניגש השפת אמת ולחש באזנו את ברכתו - ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך.

עוד סיפור נורא מובא בספר הנ"ל שם - כאשר נפטר רבי אברהם בנו הצעיר של החפץ חיים זצ"ל על פניו, הספיד אותו אביו, וכתב דבריו אמר - מסופר שבתקופת שלטון האינקוויזיה בספרד, שחטו הנוצרים לעיני אם יהודיה, את שני בניה רח"ל. האם הצדקנית נשאה עיניה השמימה ואמרה: רבונו של עולם, מתודה אני לפניך שכל אימת שבניו היו חיים, לא היתה אהבתי שלימה אליך, כי נשארה בלבי פינה לאהבת בני. כעת עם מות בני, הרי כל אהבתי מסורה אליך, ומעתה אוכל לקיים בשלימות את המצוה 'ואהבת את ה' אלוך בכל לבבך'. סיים החפץ חיים ואמר בהתלהבות - רבון העולמים, כל האהבה שהרגשתי עד עתה לבני, הריני מקדיש אותו אליך.

בספר תספר עה"ת בפרה"ש מובא סיפור נורא - פעם שהה החסיד הגוראי הנודע רבי בן ציון מאוסטרובצא זצ"ל בגור, באחד מימות החול, הוא עבר בחדר סמוך לחדר שבו התפלל הרבי בעל השפת אמת זי"ע תפילת שחרית של יום חול ביחידות ולפתע שמע קולות נגיחה, החסיד נבהל ומיהר להציץ בחור המנעול, מן החור ראה מראה נורא - הרבי שוכב בפשיטו ידים ורגלים וגונה, המחזה נמשך כשעה ורבע, רבי בן ציון המבוהל חשב לשבור את המנעול ולהכנס אל החדר אולם לא העז לעשות זאת, בינתיים הזעיק את שאר המקורבים ואף הם נבהלו לשמע הנגיחות וטיכסו עצה מה לעשות, עוד הם מדברים, פסקו לפתע האנחות ושמעו כולם את הרבי אומר "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך" וממשיך בקריאת הפרשיות ובתפילת שחרית כסדר, הנוכחים המשתוממים הבינו כי כל זה היה מהתלהבות מפסוקי קריאת שמע וברוך שם כבוד מלכותו במסירות נפש של ממש. ומסופר - שבשמחת הנישואין לבנו של הרבי (לימים בעל האמרי אמת זי"ע) לפני שיצאו לחופה,

פרפראות הפלאות

פרפראות נפלאות בעיני הפלאות

חיזוק גדול שנלמד מקר"ש - איך יכול אדם לחזק עצמו ללמוד ולקיים מצוות כראוי גם בבין הזמנים וכדומה כשנמצא במקום של מניעות וטירדות

כתב בספר בית אהרן (פר' ויצא ד"ה ויפגע במקום), וז"ל - אומרים בשם הרב הקדוש רבי שלמה קארילנר זצוק"ל, על מה דאיתא במדרש וכן פירש רש"י בחומש על פסוק 'ואהבת את ה' אלוך בכל לבבך', פירוש "שלא יהא לבך חלוק על המקום". ואמר הפירוש על המדרש - אשר בכל מקום שהוא יעבוד את ה' יתברך, כי יש בני אדם כשהם באיזה מקום ואינם עובדים לה' יתברך, אומרים שהמקום גורם, כי אם היה באיזה מקום אחר, בודאי היה עובד לה' יתברך. על זה אמר המדרש שחלילה לומר כן. לזה אמר "שלא יהא לבך חלוק על המקום", כי לא המקום גורם ח"ו איזה מניעה לעבודתו יתברך, כי כיון שהכל מאתו יתברך, ורצון ה' יתברך שיהיה האדם כעת במקום הזה, מסתמא גלוי לפניו יתברך - שזה המקום לא יגרום לו שום מניעה ח"ו לעבודתו יתברך, רק המניעה הוא מצד האדם, לכך אמר המדרש שלא יהא לבך חלוק על המקום שהוא שם עכ"ל. ודבריו הקדושים הם חיזוק גדול לימי בין הזמנים שאנו עומדים כעת, שנמצאים יותר בבית ויש שנוסעים עם הילדים לטייל, והרבה פעמים קשה להתרכז בלימוד ובקיום שאר המצוות כדת וכדין, וע"ז אמר הרה"ק מקארלין - שאין מציאות שהקב"ה מביא את האדם למקום שיהא לו ח"ו מניעה בעבודת השם, אלא המניעה הוא רק מצד האדם, שחושב ואומר - שבמקום זה אינו יכול לעבוד את ה' כראוי.

יסוד חשוב הנלמד מקר"ש - איך יכול אדם להבטיח שדבריו יהיו נשמעים אצל בניו ובנותיו ותלמידיהם

כתב בספה"ק תולדות יעקב יוסף עה"פ בפרה"ש (ו', ו-ז) והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך. ושנתם לבניך וגו' - הכוונה בזה, כי כלל גדול הוא, שאם הדברים יוצאים מן הלב, אז הם נכנסים אל הלב. וזה שאמר "והיו הדברים האלה על לבבך", אז "ושנתם לבניך" עתודה"ק. וברש"י כתב בד"ה לבניך - אלו התלמידים, מצינו בכל מקום שהתלמידים קרויים בניו וכי ע"ש. ולפי"ד התולדות יעקב יוסף הנ"ל בשילוב דברי רש"י כאן נלמד - שזה גם יסוד ההצלחה של כל מלמד ומגיד שיעור ומרביץ תורה ויראה - אם הוא רוצה שדבריו יחדרו ללבות התלמידים והשומעים, צריך שיצאו הדברים מלבו מתוך חיבור למה שאומר, וכמה שלבו בוער יותר במה שאומר זה ישפיע יותר על התלמידים והשומעים.

גליון זה מאוצרותיו של המשפיע הרה"ג ר' דוד נתנאל שוורץ שליט"א יו"ר מכון "פלאי התורה" ומגיש בישי"ג "אהל התורה" - סאסוב ומח"ס "יד המשפט" | אין לפסוק הלכה למעשה מהגליון | © כל הזכויות שמורות

להזמנת דרשות | תוכניות | מצגות זיכיים מרוממים | שבתות משמחות בארץ ישראל: טלפון - 052-7156981 מייל: dn0527156981@gmail.com ובחו"ל: טלפון - 004-47804864029 מייל: SRULYLONDON@gmail.com

לתרומות עבור הגליונות | להערות והארות לשליחת חידות בכל מקצועות התורה ולקבלת העלון במייל, ניתן לפנות: דואר - רחוב ר"י הנשיא 10/19א, אשדוד טלפון - 052-7156981 פקס - 153-88556981 מייל - dn0527156981@gmail.com